Seyyid Seyfullah Hazretlerinin Mi'râcü'l-Mü'minîn Mesnevîsi

Büyük mürşidlerimizden Seyyid Seyfullah Hazretleri bu mesnevîsinde mü'minlerin mi'râcı olan namâzın ve namâz için şart olan abdestin derûnî ma'nâlarını beyân ederek, mi'râc-ı ma'nevîye nâil olmak isteyenlerin neler yapması gerektiğini anlatmakdadır.

Mİ'RÂCÜ'L-MÜ'MİNÎN
MÜ'MİNLERİN Mİ'RÂCI

Edüp hamd ü senâ Allah'a dâim
Salâtı hem Resûlullah'a dâim

Dahi evlâdına ashâbına hem
Tahiyyât ü selâmdan sonra her dem

Ecelden ger Hakk verirse emânı
Edem ba'zı nasîhatden beyânı

Şerî'at hâlin edem hem tarîkat
İkisinden zuhûr ede hakîkat

Murâdım bu okuyup dinleyenden
Bu sözler sırrın idrâk eyleyenden

Biz yâd eyleyeler bir du'âdan
Recâ edüp Cenâb-ı Kibriyâ'dan

Hudâ farz eyledi beş vakt namâzı
Edeler kendüye kullar niyâzı

Salâtın bâtını var zâhiri var
Her işin evveli var âhiri var

Vudû' etmekdir evvel budur 'âdet

Edesin kendine bir hoş tahâret

Diye kendünü pâk etdim necesden
Cemî'-i dünyevî kâr-ı 'abesden

Tahâret bâtını dünyâ hayâlin
Gidermekdir gönülden kıyl ü kâlin

Elin yudukda diyesin ilâhî
Elim çekdim kamu işden kemâhi

Murâd olan gönüldür elden ey dost
Ne hâsıl sana kuru dilden ey dost

Ki ya'nî pâk ide gönlün kamudan
Sekiz cennet dahi yedi tamudan

Gönülden Hakk'dan özge gide maksad
Hudâ'dan gayrı bulunmaya bir ferd

Kaçan ağzın yursun de ki yâ Rabb
Senin zikrinden özge cümlesin hep

Dehânımdan yudum pâk etdim anı
Kırâ'at eyleyem seb'u`l-mesânî

Ağız gönülde hazm-ı ma'rifetdir
Mukâbil zâta sıfâtı sıfatdır

Gönülden lafz ü savtı cümle terk et
Çalış dilde kelâmullahı berk et

Burunu gasl ederken olma gâfil
Hayât olur burundan cisme hâsıl

Giderdim de bu dünyânın kokusun
Dilerim zât-ı Bârî'nin kokusun

Gönül burnu Allah'a meyleder bil
Kokusun alsa olmaz gayra mâil

Kaçan yursun yüzün de şâhid ol sen
Çevirdim yüzümü kevn ü mekândan

Sana döndürdüm ey zât-ı mutahhar

Olursa bakmayam 'âlem eğer zer

Gönülde yüz Hakk'ın âyînesidir
Ya cân anı n'ider Hakk'ın nesidir

Çevir cân yüzünü Hakk'ın gayrısından
Halâs et kendini cân sayrısından

Başına mesh ederken söyle yâ Rabb
'İbâdâtım başımda tâc ola hep

Gönül yaşıdır ikrâr-ı Hakk'a sôfî
Olur dil Hakk'a ikrâr ile sâfî

Zuhûr etse kaçan kalbinde inkâr
Görünür 'âlem-i kalbinde küffâr

Kaçan gûşe gele nevbet budur söz
Dola envâr ile dil şehri düpdüz

Kulağıma diyesin meshi verdim
Bu dünyâ sözlerin cümle çıkardım

Safâ-yı cân u dildir gûşu gönlün
Acı söz söylemekdir hûşu gönlün

Gönülden sür çıkar nutk-i cihânı
İder dünyâ sözü câna zıyânı

İrişdiğinde gerdânına nevbet
Diyesin verdiğin bâr-ı emânet

Çeküp ol yükü boynumda götürdüm
Ümîdim var ki yerine getirdim

Gönül gerdânı Hakk fermânıdır bil
Hakk'ın fermânı cân dermânıdır bil

Sakın zâlim cehûl olup be-gâyet
Hudâ'dan gayrıya etme itâ'at

Ayağın yumağa geldikde söyle
Tarîkinde ayağım sâbit eyle

Gönül yayı ide cânında cevlân

Cemâl-i Hakk ola maksûdu her ân

Özüyle kesile dünyâ işinden
Halâs ola cihân endîşesinden

Bu kerre niyyet eylerse salâta
İrişdi Hızr-ı dil âb-ı hayâta

Yemîniyle tuta ol bu cihânı
Yesâriyle zemîn ü âsumânı

İkisin dahi atdım diye arda
Bulardan bilirem yok derde çâre

Kıyâm-ı dildir Allah'a erişmek
Ki ya'nî bendedir Şâh'a erişmek

Ne anda cân kalır ne ten ne sen ben
Gider varlık kalır ol vech-i ahsen

Rükû'un hem kıyâmın hem sücûdun
Kamu mahvetmek içündür vücûdun

Aradan senlik ü benlik çıkınca
Görünür Dost ili bunda bakınca

Bu uslûba kaçan olmaz 'ibâdet
Ana derler hemân bir kuru 'âdet

Selâmın zâhirendir sağ u sola
Verirsin iki cânibde kim ola

Melekdir ol duranlar yâhûd insân
Selâmın anlar içün ola her ân

Velî bâtın selâmın dinle benden
Direm fi'l-cümle ahlâk-ı ledünden

Yemîninde olup saf saf dururlar
Selâm verdikde senden feyz alırlar

Yesârında durur cümle zemâim
Diler senden selâm anlar da dâim

Ki tebdîl olalar Hakk rahmetine

Mülebbes olup insân sûretine

Namâzın kim kimi sünnet kimi farzdır
Edâ et anı Allah'a ki farzdır

Bu dört sünnet Muhammed etdi anı
Buyurdu farzı halk iden cihânı

Gönül farzını dinle sünnetiyle
Erişesin erenler himmetiyle

Kaçan cennet safâsın isteye dil
Gönülde sünnet oldur sen anı bil

Gönül farzıdır Allah'ın cemâli
Bulur diller cemâl ile kemâli

Erişe çün seher vakti namâzın
Dur eyle Hazret-i Hakk'a niyâzın

Salât-ı subh gönülde ey birâder
Tecellâ ede ol zât-ı mutahhar

Cihân zulmetden ol vakt olur pâk
Görünür gözüne zerrât-ı hâşâk

Oku ba'de's-salât's-subh Yâsîn
Ki Kur`ân ile idrâk olunur dîn

Gönül Yâsîn'i sırr-ı Mustafâdır
Zuhûra gelse gâyet de safâdır

Biraz zikr ile kıl işrâkı andan
Hazer et gelmesin hiç terki senden

Gönül işrâkı envâr-ı Hudâ'dır
Hemân sanma salâta iktidâdır

Erişdi öğle kıl anı da durma
Zebânîler yüzü tamuda görme

Budur dil öğlesinin bil nişânı
Tecellî ede hoş sâlike cânı

Güneş erişdiği dem istivâya

Görünmez ol zamân hiç yerde sâye

Cemî'-i cânı nâsın emr-i Hakk'dır
Mukarrerdir ki rûhun zılli yokdur

Oku andan Tebârek'le Tekâsür
Münevver eyleye gnlün evin nûr

Tebârek sûresi budur gönülde
Ki arta 'aşk-ı Hudâ durmaya dilde

Tekâsür gönlünün efkârlarıdır
Bunu pâk eyleyen gönül arıdır

Erişdi vakt-i 'asrın durma zinhâr
Edâ et sünnetiyle farzını var

İkindi dilde esmâ-yı sıfâtdır
Ki gölge ol vakitde iki katdır

Tecellî etse esmâsı sıfâtın
Görünür dilde 'aksi kâinâtın

Salât eyle üçer yüz kez Resûl'e
Şefâ'at ma'deni aslu'l-usûle

Oku Amme'yle Nasr'ın sûresin hem
İki 'âlemde gözün görmesin gam

Gönülden Amme cümle ihtilâfı
Giderüp eylemekdir kalbi sâfî

Dilindir Ka'be Nasr'ı anı senden
Musaffâ eyle gör eşkâli birden

Erişdiğinde akşamın salâtı
Edâ et yoksa görürsün memâtı

Dahi hem altı rek'at sonra kılsan
Îmân ile ölürsün ol gün ölsen

Gönül akşamıdır kalbin fenâsı
İşinden alıkor akşam bu nâsı

Kaçan erse fenâ-yı kalbe dervîş

Mu'attal olur andan dünyevî iş

Yemek ye Hakk'a hamd ü şükr kıl
Olunca yatsının vakti zikir kıl

Gönül zikri yuyar her mâsivâyı
Gönülde koymaya bâd-ı hevâyı

Vücûdu varlığın mahveylemekdir
Aradan kendini sehveylemekdir

Erişe yatsı vakti etme ihmâl
Edâ et sünnet ile farzı fi'l-hâl

Otururken dahi ba'del-vitr bil
Nevâfilden iki rek'at namaz kıl

Gönülde yatsıdır esmâsı zâtın
Tecellî etse mahvolur sıfâtın

O vakit gökde yıldızlar görünür
Benek altunlu kaftanlar bürünür

Kaçan esmâ-yı Hakk etse zuhûru
Dola dil 'âlemi gılmân u hûrî

Oku andan Tebârek'le Tekâsür
Münevver eyleye gönlün evin nûr

Edüp tevhîdi andan Hû'ya başla
Kemer bağla biraz uykuya başla

Ne kim rü'yânda görsen hayr ile şer
Anı pîrin önünde eyle ezber

Geçince gecenin nısfından artık
Gerekmez sana gaflet senden artık

Durup on iki rek'at kıl teheccüd
Bu hâlde menzilin cennetde mevcûd

Yüzün sür eyle zârı Hakk'a
Derûnî tâlib ol dîdârı Hakk'a

Kabûl-i Hazret olmazsan eğer sen

Cehennemde seninçün yanayım ben

Meğer olmaya zârın cân u dilden
Ne hâsıl cân u dile âb u kilden

Seher vaktine dek zikreyle andan
Hakâyıklar zuhûr eyleye senden

Teheccüd dilde istiğrâk-ı zâtdır
Ki bahr-i zât içinde hem sıfâtdır

Ki ya'nî katre bahre vâsıl oldu
Murâdı sâlikin hep hâsıl oldu

Velî şart oldu bir mürşid gerekdir
'Amel mürşidsiz olsa bir emekdir

Gerekdir dahi andan tövbe telkîn
Bulunur tövbe vü telkîn ile dîn

Gönül telkîni zikr-i kalbe derler
Ve tövbe mâsivâyı selbe derler

Muhabbetdir geçincek şeyhe andan
Dahi sevmek gerek pek şeyhi cândan

Muhabbet şeyhe gönülde güneşdir
Güneş olmazsa 'âlem bir habeşdir

Girersen erba'îne dahi hoşdur
Riyâzatsız sôfînin içi boşdur

Gönül erba'îni halkdan kesile
Ola 'uzlet ana Hakk'a vesîle

Karanlıkda gerek erba'în hem
Karanlıkda eder rûhla nefs dem

Gönül karanlığı ten perdesidir
Eğerçi ten de cân perverdesidir

Sekiz cennet 'arş ü kürs enbiyâlar
Yedi kat gök melekler evliyâlar

Makâmı bunların cân 'âlemidir

Sözüm idrâk edenler âdemîdir

Yedi tamu yedi kat yer hased kîn
Cemî'si peri cin ile şeyâtîn

Makâmı tende olur bunların bil
Dilersen Hakk'ı bunları fenâ kıl

Eğer 'ilm ü 'amel olursa sûru
Varup cân mülküne ermezse nûru

Ne cisme feyzi var anın ne câna
Emekdir çekdiğin gitdi yabâna

Şol 'ilm ü şol 'amel kim hâli yokdur
Kovandır arısı çok balı yokdur

Kişide derd gerekdir derd gerekdir
Bu yola gitmeğe key merd gerekdir

Kesegen inine üştür girer mi
Güneş nûrunu hiç şeb-pür görür mü

Şâhin lokmasını serçe yutar mı
Karınca kûh-i Kâf'a gider mi

Öter mi karga bülbül gibi hergîz
VErir mi bûy-i gül billâhi nergîz

Olur mu gökde iki şems hâver
Ya bir tahta sığar mı iki server

Cihânda 'izzet ü devlet menâsıb
Değildir tâlib-i Hakk'a münâsib

Kaçan bir yerden bir yere gidersin
Birin alup öbürün terk idersin

Eğer sen terkin etsen bu cihânın
Mukarrer ehlisin öbür cihânın

Eğer nefsin dilerse bu cihânı
Yürü zikretme hergîz ol cihânı

Bilirim cümle öğrendin 'ulûmu

Otuz günde bir anmazsın ölümü

Cemî'-i hayr u şer olmuş vukû'un
Niçün olsun bu dünyâya rükû'un

Hudâ çün kısmet etmiş rızkın evvel
Nedir bu etdiğin efkâr-ı mühmel

Eğerçi bu sözüm gelmez sana hoş
Yan bengisin ya tiryâkî ya serhoş

Mukarrer kendi hâlini bilirsin
Niçün 'âşıklara münkir olursun

Sakın dahl eyleme hergîz 'avâma
Çün ermedi gönül zikr-i devâma

Hayâtından senin yeğdir memâtın
Kaçan kalbe erişmeye salâtın

Çün vardın Ka'be'ye etdin tavâfı
Gönül bunlardan oldu idi sâfî

Zekâtın gerçi yılda bir verirsin
Derûnunda yine hınzır görürsün

Olursun yılda bir kez gerçi sâim
İçinde hubb-i dünyâ yine kâim

Susar gerçi yanar dilin damağın
Söyünmez âteş-i hırs u tama'ın

Bu zâhir dilin öğrenmiş 'ibâdet
Derûnunda karînindir kırâ'at

Değildir vârisi Fahr-i Cihân'ın
Muhâlif olsa fi'li şer'a anın

Buna vâris demişdir müttakîler
Resûl evlâdı gibidir takîler

Ki anlar eylemezler hergîz ısyân
Görünmez gözlerine avrat oğlan

Verüp rüşvetler alırlar menâsıb

Bu iş olsun mu onlara münâsib

'Acâib kıssadır vallahi bu kıssa
İşidüp almaya bu nutku hisse

Ya mülhiddir ya münkir ya münâfık
Değildir ol habîs bir dîne lâyık

Cihânı şöyle tutmuşdur şeyâtîn
Şeyâtînden görünmez ehl-i bâtın

Mukarrer kendi hâlinden bilirsin
Niçün 'âşıklara münkir olursun

Cihânda 'âlim-i rabbânîler var
İçi dışı dolupdur 'aşk-ı Settâr

Yumuş yüz dünyâdan geçmiş bilesin
Yitirmiş kendisin içmiş dolusun

Yürü pîrine teslîm et özünü
Sana seyretdire tâ iç yüzünü

O vaktin kendi yüzünden bezesin
İşitmezsin sözümü ki göresin
Tapar kâfir yapar bir nice putlar
Sana put sîm ü zerdir levn-i putlar

Yürü nefsin murâdından halâs ol
Yeter bu cîfe ile kîr ü pâs ol

Bu sözlerden ta'n sanma murâdım
Çü dervîş oldu halk içinde âdım

Gerek dervîşe dervîşâne sözler
Bu sözlerden uyana nice gözler

Senin şol sandığın erbâb-ı devlet
Kıyâma durup eylediğin 'izzet

Toz toprak ile oyun oynar anlar
Bulûğa yetmedik oğlana benzer

Cihânın devletin Kur`ân'da Allah
Demiş lu'b ile lehve benzer ol Şâh

Şol iş kim seni etmez Hakk'a vâsıl
Anı işler mi hergîz olsa 'âkil

Hadîs-i Mustafâ âyât-ı Kur`ân
Beyân etmiş velî etmezsin iz'ân

Bu dünyâ cîfedir tâlibleri kelb
Ne bilsin kelb olanlar dîn ü mezheb

Cihân halkı dirîgâ oldu Seyfî
Kamusun eyledi dîvâne dünyâ